

01001101

UMĚNÍ NUL

11000100

01100101

00100000

01101110

01101

0001

0110

0110111

00000

01110100

1111001

10000001

11001100

01101100

01111001

00101110

00001010

00001010

00001010

Tomáš Jelínek

● ■ pointa

Umění nul

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Tomáš Jelínek
Umění nul – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

UMĚNÍ NUL

Tomáš Jelínek

2026

Poděkování

Patřím k lidem, kteří vždy četli poděkování v knihách i přesto, že jim ta jména nic neříkala. Vždy mě fascinovalo, kolik lidí se podílí na vzniku jednoho jediného svazku papírů. Nyní se poprvé ocitám na druhé straně. Jestliže toto čtete a znáte příběh za tímto příběhem, je vysoká pravděpodobnost, že k některým jménům níže si dovedete přiřadit tváře – vzhledem k tomu, že je tohle úspěch hlavně mého okolí a jeho podpory nežli vyložení mého autorství, rozhodl jsem se napsat poděkování poněkud netradičně.

Moje babička mi jednou řekla, že jsem „k nedostání jako pomeranče“. Vím, že na mém harmonogramu zřídka figurujete na prvním místě, proto bych při této příležitosti věnoval první poděkování vám, své rodině. Chci vám poděkovat za všechno, co mě zformovalo do člověka, kterým jsem dnes. Mamince, že je mým vzorem síly. Tátovi za to, že mě přivedl k přírodě. Dědovi, u kterého nebudu přehánět, když řeknu, že stojí za mou láskou vytvářet příběhy. Fífovi, který mi dává naději, že všechna mladá generace ještě není ztracená v brainrotu. Honzovi a Náně za hraní na pokémony, záchranu zvířátek a za svoje dětství.

Druhá rodina na druhém místě – a v pseudochronologickém pořadí musím poděkovat svým přátelům. Janě, Jindře, Ádě

a Maťovi za to, že mě vychovali z primánka s motýlkovými krafasy v maturanta se žralokem za pasem (nezdá se to, ale je to progres!). Sáře za moje hrozné začátky psaní (veškerá čest, že jste to zvládla, kolegyně!) a za to, že jsme v těch zákopech spolu. Jendovi za obcházení bloků a bromance. Sali za konstantní inspiraci. A hlavně Ladě – za udržení mě při smyslech a spoustu, spoustu dalších věcí.

Pomalů se přesouváme přímo ke knize. Protože to, co držíte v rukou, prošlo mnohými změnami (jako každá správná knížka), na které bych já sám nepomyslel, nebýt všech betačtenářů a kamarádů, kteří si ukousli kus ze svého volného času, aby mi pomohli tohle zlepšit. Největší dík patří Nikovi, který mi po dopsání prvního draftu vlil krev do žil, že z toho opravdu může něco být. Děkuju ale samozřejmě i všem dalším, kteří mi pomohli to napsat: Janče, Elišce, Sali, Johy, Ladě, Tomášovi, Kubovi a Alexovi.

A teď už ke knize. Za to, že vaši knihovnu může zdobit Gina a (*povzdech*) H₂O King na obálce, patří velké poděkování několika jménům: Děkuji Haně Lahodné (babičce) za všechny blbouny, uháčkované plyšáky a taky tedy za podporu knížky. Děkuji Pavlu Lahodnému (strýci), jehož podpora byla velmi milým překvapením. Děkuji Janě Jelínkové (tetě) za obláčkovou buchtu, magickou ruku v sekáčích a podporu knížky. Děkuji Janu Novotnému (strýci) za podporu knížky (a taky za to, že polovina textu vznikla na psacím stole z Ambicy). Děkuji Maruně Plesníkové (Adéle Némethové) za to, že vždy věřila v mé vzpěračské (literární) dovednosti. Děkuji Dádě Volfové za podporu knížky a za to, že si nevšimla, že jsem si ze starého bytu ukradl některé plastové cvočky (ne, nevrátím). Děkuji Janě Jelínkové (mj. sestřenici) – už jsi tu zmíněná potřetí, a aby toto čistě tvoje poděkování slapovalo, vydal jsem se do Orientu navštívit dvě překvapivě mladě vzhlížející ženy a jednoho na svůj věk adekvátně vypadajícího muže: dík. Tak snad slapuje. Jdu dál.

Děkuji A+J, DG, babičce Janě, Nele Kukačkové a Martině Kubičkové za jejich štědré dary, bez kterých by kampaň hodně

pokulhávala. Řekli jste mi, že za to nic nechcete, tak vám dám aspoň čestný odstavec v poděkování.

Následující poděkování patří lidem, kteří v mou vizi věřili a dali si práci s tím, aby mi pomohli ji zrealizovat v odvětví, ve kterém se plácám jako ryba na suchu – v odvětví obchodním. Děkuji Jonáši Teklovi z Budejovice.ai, který mi dal kontakty na mnoho důležitých lidí. Děkuji Anetě Hamplové za její ochotu najít si na mě čas. Oběma vděčím za povědomí o téhle knize ve sféře umělé inteligence a byznysu.

Neopomenutelná je zásluha sponzorů. S propagací děkuji Cechu Hráčů a PřF JU. Obrovské díky patří pak firmám, jejichž loga naleznete na obálce: OkOptika Jelínková, fierna, AMBICA a hlavně Naucime.ai.

Posledními osobami, které se o vznik díla zasloužily, jsou moji knižní kolegové: Barbora Bečicová, Jan Hlubek, Kateřina Ježková, Diana Elfmarková a Johana Hýžová. Tímto jim děkuji, zejména pak Johy za úžasnou obálku (a veškerou další grafiku, která ozdobila celou kampaň). Bylo mi ctí s vámi spolupracovat.

Nakonec musím říct jedno velké děkuji všem, kdo přispěli v předprodeji. Kdysi jsem slyšel, že kniha stojí za přečtení tehdy, když stojí za to, abyste si ji přečetli podruhé. Za to, že se vytiskla, vděčím důvěře lidí, kteří knihu ani nečetli. Přicházím tak s obrovskou pokorou k vám, kteří jste mi její vydání umožnili. Věřím, že s ní mám co říct, a slibuji, že tahle spisovatelská cesta, na kterou jste mě postrčili, má budoucnost. A kdo ví, třeba si Umění nul někdo z vás jednou přečte i podruhé.

autor

Kapitola první

Nebylo lavičky, na které by naseděl někdo s knihou. Baltimore byl plný lidí, kteří žili čtením, od naučné literatury až po fantastickou fikci a filozofii. Idylický obraz vyspělé společnosti kazila pouze skutečnost, že všechny z oněch knih napsala umělá inteligence.

Jared se rozhlédl ve snaze identifikovat jednotlivé tituly. Unavené oči dokázaly pouze rozpoznat logo Aspire na hřbetech tvrdých vazeb. Oči mu nefungovaly tak, jak by se mu líbilo, a bubnování v uších ho rozptylovalo. Příliš nespál. Opět.

Pohodil si v náruči těžkými svazky, které měly navázat na jim podobné a nenechat Jareda spát ani dneska. Poslední dobou se učil do noci hluboké tak, že pojetí noci běžného člověka se pro něj proměnilo v pozdní odpoledne. Ranní slunce ho přimělo vstát a vyměnit učebnice středověku za učebnice novověku. Žádná z nich nemusela být tak tlustá, Jaredovi se ale bytostně přičilo učit se z faktických encyklopedií s odrážkami. Místo nich si četl pětkrát tak dlouhé knihy, které umělá inteligence přepsala do dramát a příběhů. Na ty měl hlavu.

Do Jaredova zorného pole skočila reklama z nejbližšího banneru. Upoutávka na jednu z dalších sportovních událostí. Camille Levasseur vyzve Grigorii Georgou. Dvě ženy na

infotabuli se na sebe mračily s pěstmi před obličejí. Nechápal, co lidi viděli na upoceně a umaštěné dvojici v kleci, kde se jeden z druhého snaží vymlátit duši. *Hurikán Camille* na domácí půdě přivítá *Řeckou bohyni* a celý Baltimore se mohl zbláznit. Možná je to jeden z dalších důsledků pokročilé civilizace. Jakmile umělá inteligence dosáhne takové úrovně, že se lidé nemusí pro přežití ani zvednout z gauče, jejich přirozené soutěživé instinkty se probudí. Potřebují vidět boj, vidět někoho...

„No tak!“

Prosvištělo kolem něj jízdní kolo. Už se chystal vyčíst volnočasovému sportovci bezohlednost, když si všiml, že je oběma nohama v silnici a přechod byl v nedohlednu. Kromě hanby mu to ale aspoň přineslo probuzení, tympány v hlavě se utišily a sevřené břicho mu zbystřilo smysly. S adrenalinem získaným díky pozdvižení přešel silnici a knížky v jeho náručí byly najednou lehčí.

Jeho dům se nedal minout. Mezi okny byla propletena síť obrazců, s přimhouřením oka připomínající tvář starosty Baltimoru. Rozverný, sebevědomý úsměv tváře přímo čišící hrdostí. Jared zaplul do chodby a polil ho příjemný klimatizovaný vzduch. Byl by tedy příjemnější, kdyby neprošel filtrem s mořskou solí. Už pár dní byla vstupní chodba upravena ku autorovu záměru, po stěnách se vlnila hladina a člověka, který jí procházel, opticky sváděla doleva. To by ostatně tolik nevadilo, kdyby v těch místech ze zdi netrčely kusy šedého kamene. Dílo bylo příliš otravné, aby se nad ním Jared jakkoli zamýšlel.

Hayden to s tím už přehání, zakroutil hlavou a přivolal výtah. V domě žil jeden podivín, jehož oblíbenou kratochvílí bylo obohacovat jednoduchý styl budovy, a tím náramně obtěžovat své sousedy. Nejdřív ta fasáda a teď chodba. *Je jen otázkou času, než na něj někdo zavolá fajty.*

Jared nastoupil do výtahu a stiskl čtrnáctku. Ze zrcadla mu do očí drze hleděl sešlý dvaadvacítník s fialovými půlkruhy pod oběma očima. Měl by se oholit a ostříhat. A zhubnout.

A vyspat. Když už se jednoho dne odhodlá k sebekázni, mohl by to vzít i přes psychárnu.

Možná zítra, odvrátil Jared zrak, *dneska mám důležitější věci na práci*. Pohodil si knížkami. V zrcadle nepřečetl převrácené písmo, ale věděl, že na spodku sloupečku knížek je *Svázání vázáním*, kde jako protagonista figuruje Martin Luther. Nad ní díl ze série historických sci-fi, jeden z Jaredových oblíbených konceptů, *Moudrost na tisíci papírech*. Studovat tímto způsobem mu vyhovovalo, ale i přes lépe stravitelný přehled historie to stále byly učebnice. Nesahaly ani po kotníky pravé fikci. Příběhům myšleným s nějakým motivem, tématem, který autor rozděluje do jednotlivých postav, s unikátními lokacemi zažehávajícími imaginaci. Takové knížky nechal doma. V mysli se k nim vracel tím častěji, čím více se blížila zkouška. Chyběl mu ten únik do nereálného světa, ve kterém se může s otevřenou pusou rozhlížet a nemusí si všímat, co je výmysl a co musí vědět k dokončení svého titulu z historie. Ale už toho měl dost; do Baltimoru se přestěhoval, aby se učil a dotáhl to do konce.

Tady stejně nebyly jeho knížky, které na něj čekají doma, knížky napsané lidskými autory. Odmítal číst beletrii z baltimorského nakladatelství Aspire. Jared nebyl jako ti lidi v parku, nedokázal se zažrat do něčeho, co napsal stroj, ať si je chytřejší než člověk. Inteligence není to, co píše knížky.

Adrenalin z ulice vyprchal, než kabina dojela do čtrnáctého patra a Jared si pomohl ramenem ven. Neobratně namířil hodinami na dveře, jejichž okraj se rozsvítil zeleně a odemkly se. Vrazil dovnitř.

Kuchyně zůstala nedotčená, všechny tři židle urovnané a žaluzie do ulice roztažené, pouštějící do místnůstky odpolední paprsky. Špičkou boty si sundal druhou, aniž by přes knížky potřeboval vidět na své nohy. Druhá bota klapla vedle první a Jared už byl ve svém pokoji. Práskl knížkami na stůl a protáhl si záda. Zavřel za sebou dveře a dva kroky mu stačily k tomu, aby přešel malou ložnici.

Byl to malý pokojík, ale bylo tu vše nutné. Byt byl jen několik minut chůze od nakladatelství a dva spolubydlíci přežít dokázal. Až dokončí školu, možná si bude moci dovolit něco většího. Jared roztáhl žaluzie a nasypal krmení do akvária pod oknem. Dávkoval by se sám spustil za patnáct minut, ale na to měl příliš rád tenhle pohled. Sklonil se a zahleděl se do vody. Rybičky se zakmitaly, třepotající barevnými ploutvemi v proudu.

„Jak je, Ternusi?“ oslovil ryby. „Marwesi? Yumflí, Peyti... Jsi v cajku, Gino?“ Jared se zamračil na línou rybkou, ale vzápětí i Gina vystřelila k hladině jako rudý blesk a odtlačila Yumfliu od potápějících se vloček krmiva. Jared se usmál a kývl. Gina bývala ráda dramatická.

Jared pozoroval krmící se ryby a srdce se mu uklidnilo. Nejen ze shonu na ulici, z vyhnutí se srážce s cyklistou a z nepohodlí nového bydlení. Jeho nejhlubší podvědomí uklidňoval pohled na bublající filtr, swingující rostliny v proudu a Ginu a Ternuse snažící se kousnout jeden druhého. Měl chuť se ponořit k nim.

To je únava. Zvedl se na nohy. Perfektní.

Únava byla jeho motorem. Znamenalo to, že jeho tělo mu něco říká a on mu může dokázat, že nemá pravdu. Když fungoval na třech hodinách spánku, klimbající hlavě a pudu sebezáchovy zběsile mačkajícím všechna autodestruktivní tlačítka v mozku, učilo se mu nejlépe. Historické souvislosti najednou dávaly smysl, stačil na to přece selský rozum. Slyšel bitvy, přímo cítil umírat dynastie. Když se mu zavíraly oči a neměl ponětí o vlastní realitě, tak se mu snadno ponořovalo do minulosti, která někam směřovala. Ač to byla jenom úporná snaha ony události převyprávět, stále měla tehdejší doba nějaký svůj směr. Lidé něco chtěli, měli ambice a šli si za nimi. Ne jako dnes, kdy každý otéká pohodlím a spokojeností.

Jared se chopil *Moudrosti na tisíci papírech*. Byla to série knih, které se odehrávaly v době, kdy vznikaly převratné vynálezy lidstva. Ke všem inovacím se přistupuje jako ke sci-fi a jednotlivé postavy nastiňují všechny dopady oněch technologií na civilizaci.

Dobře se to pamatovalo. Jared otevřel knihu a začal si číst o tom, co by klidně mohlo být nejdůležitějším vynálezem lidstva všech dob. Mechanický knihtisk.

Co je to únava?

Co je to dnešek?

Informace, umění, filozofie, ve stejných kopiích ve všech knihovnách světa. Sdílení vědění, erupce nápadů.

Doba, kdy se dalo kam posouvat.

Cíl.

*Křičím, ať jdou si pro mě,
ptám se s každou otočkou, proč stojí tam,
kde je držím.*

Jared byl stržen zpět do reality zpěvem ozývajícím se z kuchyně.
Jak dlouho jsem byl mimo?

*Ač chci, nepustím je,
ruka ruku myje.
Tak snad už bych měla
ušetřit je
kruhu vědomí.
Na objezdu,
chránit je před sebou, držet je dál
a dál,
dál, dál, dál, dál...
Ta síla mě nutí, a tak setrvám,
nestíhám se pustit, musím, vytrvám...*

Jared zaklapl knihu a ještě během slézání z postele ji odložil na poslední volné místo na stole. Pomalu otevřel dveře tak, aby nevyrušil zpěv. Na stole si rozbalovala jídlo Aneta a u šustění papírovými taškami a algovými obaly si notovala.

Nebylo to dokonalé. To na tom bylo tak krásné. Každý správný tón jako by vymazal z historie ty falešné. Každá ozdoba, trylek a kadence přidaly písni něco nového, něco, co tam nemělo být, a přesto tam patřilo. A hudba neprotestovala, nevzpouzela a nebránila se. Vítala lidskost, vítala nový hlas. Chtěla skákat mezi zpěváky, chtěla vyplnit prázdnou kuchyni a prázdné ulice Baltimoru. Chtěla žít.

„Máš talent,“ řekl Jared.

Aneta sebou trhla a utnula píseň. „Ou! Nevěděla jsem, že jsi doma. Promiň.“

„Ne, mně se to líbilo,“ pokrčil rameny. Aneta vytvořila rudými rty nervózní úsměv. Nevěděl přesně, kolik jeho nové spolubydlíci bylo, ale algoritmus by nepřiradil do jednoho bytu příliš věkově odlišné lidi. Tipoval jí taky něco málo přes dvacet.

„Ehm...“ Aneta vytáhla z obalů krabičku a sedla si. „Dobře, no. Dáš si se mnou?“

„Co máš dobrýho?“

„Jako vždycky,“ pokrčila rameny.

„To je?“ Jared se posadil naproti své spolubydlíci.

Otevřela krabičku a naklonila ji. Na dva tucty oranžových plácek napínaly kraje nádobí z algy, všestranného materiálu, který kdysi nahradil plasty.

„Alimentky?“ Jared si měřil jídlo skeptickým pohledem.

„Mhm.“

Aneta ho krabičkou znovu pobídla. Jared si povzdechl a opatrně vytáhl jednu z plácek. Zakousl se do ní a rozdrobila se mu na jazyku.

„No?“ Aneta zvedla obočí. Měla ho namalované, stejně tak řasy a rty. Stíny pod očima měla s Jaredem podobné, ale ty její byly ze silného make-upu, nikoliv z cyklických myšlenek bránicích usnutí. Mezi ušima, čelem a bradou měla nakreslené obrazce, ve kterých by se, podobně jako na stěně jejich domu, dala nalézt tvář. Jen musel člověk přimhouřit oči.

Jared polkl alimentku. Nebylo na ní nic výjimečného, nesla v sobě vše, co člověk potřeboval k přežití, přesnou dávku bílkovin, vitamínů a všeho dalšího tak, aby se nemuselo jíst nic dalšího.

„Alimentka, no. Nepřekvapí, nezklame.“

„Malé ryby, také ryby,“ zakousla se Anet a konverzace se zastavila. Jared byl unavený, chtěl se vrátit k učení a nerušit zbytečně lidi při jídle. Co asi dělala Gina?

„Máš nějaké plány na večer?“ zeptala se Aneta.

Jared si v duchu povzdechl. „Asi si budu číst.“

Bylo ticho. Oba chroupali svou alimentku a přihloupale se dívali na stůl, do stropu a v nejhorším případě sobě do očí. *Ach, slušné vychování, řekl si Jared, prokletí vynucené společnosti.* „Jaké máš plány ty?“

Možná byl unavený, ale připadalo mu to jako geniální myšlenka. Musel to zakomponovat, vymyslet, jak to... *Co kdyby společnost, řekněme ostrova, vulkanického, samozřejmě, nutila své členy přijmout prokletí, které... které je drží na ostrově. A ten, kdo se pokusí ho opustit, tak... prokleje toho dalšího...*

Ne, to je blbost.

Aneta vytáhla telefon. „Dneska večer jdu na rande s tímhle.“

Otočila k němu obrazovku, ze které se na něj chlípně usmíval nějaký muž. Z nějakého důvodu neměl tričko a pod ním bylo velkými písmeny, aby snad i krátkozrací měli šanci: „TAKÁCS, 26.“

„Dobře,“ kývnul Jared.

Aneta se usmála. „Co na něj říkáš?“

Pokrčil rameny. „Takács je hrozný jméno.“

„Hm. Včera jsem měla Bedaria.“

„Včera?“

„Jojo. A předevcírem nějakého Wesleyho.“

„Není těch mužů nějak moc?“

Změřila si ho pohledem zpod dlouhých řas. Bydlel s ní pár dní a nevěděl o Anetě prakticky vůbec nic. Měla ráda videohry, muže a alimentky. Byla jednou z těch, pro které velkoměsta

neznamenalala kulturu, nýbrž těžko vyčerpateľný zdroj sexu. Byla hrdým uživatelem Unimixu. Opřela si o rty oranžovou placku a začala ji cucat. „Proti gustu žádný dišputát, ne?“

„No jistě, ale...“ řekl Jared a něco ho napadlo. *Brilantní, brilantní*. Ukázal na její mobil. „Můžu?“

Anet mu neochotně půjčila telefon. Jared přejel prstem po obrazovce a naskočil jiný muž. Od toho prvního se lišil jen jménem. Třetí byl snědší, ale tričko také neměl. Čtvrtý měl sice tílko, ale zatínal biceps.

Jared zvedl sušenku před oči. „Připadají mi jako alimentky. Do jednoho stejní. Jistě, naplní tě vším, co od nich vyžaduješ, nezklamou, ani nepotěší. Jistota je jistota, že? Ale... kde je v tom ten život? Ten cíl?“

„Jídlo je jídlo.“

„To už několik měsíců jím jenom alimentky?“

„Dělají to tak všichni.“

Jared si založil ruce pod bradou. Jednak proto, že se tak cítil chytřejší, jednak proto, že mu padala hlava. Ale něco na zajímavých konverzacích ho vždy přimělo se probudit. Jeho tělo sice volalo po odpočinku, ale mozek mu jel na plné obrátky. „Těma svýma algoritmama přicházíš o tolik věcí, co život nabízí.“

„Bez algoritmů bychom spolu nebydleli.“

„No to bych asi nepřežil.“

Aneta se vyhnula jeho pohledu a kousla se do rtu. Jared si promnul oči. Zase jednou mluvil dřív, než přemýšlel. Výhoda toho byla, že pak už ani přemýšlet nemusí. Nevýhoda zase to, že mu tímhle tempem docházejí lidé, kteří by s ním chtěli mluvit.

„Promiň,“ řekl. „Jsem unavený. Ale nemyslíš, že nás algoritmus dal dohromady ne proto, že bychom byli nejlepší kamarádi, ale proto, že stejně většinu času trávím v pokoji a neruším vás?“

„Čím bys nás rušil?“ Aneta zakroutila hlavou, až jí perfektní hnědé vlasy pustily neposlušné pramínky přes namalovaný obličej. „Nerušíš. Algoritmy jsou přesné, s tebou jsem měla dokonce vyšší shodu než s Tylerem.“

„Aha.“ Jared zvedl obočí. „Tak to spolu můžeme rovnou spát, když to říká algoritmus.“

„Prosím?“ Aneta se opřela do židle. „Ty se mnou chceš spát?“

Lidé v dřívějších dobách věřili v entitu, která nade všemi bdí a chrání je před zlem. V některých kulturách to bylo několik bohů, v jiných zase jeden jediný, nejspíš vousatý a velice moudrý. Nezáleželo, které z těch náboženství bylo pravdivé, ale jedno to být muselo, protože přesně v tu chvíli se otevřely dveře a vešel Tyler Chen.

„Nejdu nevhod?“ Tyler po kuchyni těkal očima zpod převislých víček.

„Zrovna jsme mluvili o plánech na večer,“ řekla Aneta a odvrátila zrak od Jareda.

„Moment,“ nastartoval se Tyler a vytáhl z kapsy kalhot telefon. „To je už dneska?“

Aneta ho rukou zastavila. „Zápas je až zítra, neboj.“

Tyler si oddechl. Složil ruce na prsou, až mu svaly napnuly policejní světle modrou košili. Zastrčil telefon zpět do kapsy, sehnul se a začal si rozvazovat boty. „V tom případě nic zvláštního. Brzo spát, brzo vstát. Před šichtou si chci v Galerii prohlídnout novou kolekci.“

Napřímil se a věnoval jim široký úsměv. „Proč jste tak napjatý?“

Jared a Aneta si vyměnili pohled. Možná to nemělo co do činění s Tylerovým zaměstnáním, ale právě je zachránil před bolestnou vzpomínkou. Nepříjemné konverzace by měly být postaveny mimo zákon.

„Kolekci čeho?“ vyhnul se Jared otázce.

Tyler se posadil na poslední židli, s podivuhodnou lehkostí na to, jaká masa svalů byl. „Obrazů na téma *Tlak shora*. Maj tam některý dobrý věci. Zkusím se inspirovat a třeba se tam příště dostanu taky.“

Aneta lehce vzdychla. „Určitě ano.“

„Ty maluješ?“ Jared naklonil hlavu a poprvé se o svého tvrdě pracujícího spolubydlíčího zajímal.

„Maluju?“ zvedl Tyler své tmavé obočí. „Jakože barvami?“

„Čím jiným?“

„Jsem tvůrce. Mám vlastní program.“

Ech, další takovej. „Takže kreativní umělá inteligence?“

„Samozřejmě,“ usmál se Tyler. „Jmenuje se *Pathway*.“

Aneta pokývala hlavou. „To je pěkné jméno.“

Jared pootevřel pusu, ale zastavil se. „Taky jsem byl vždycky fanoušek ironií.“

Tyler svraštil obočí. „Cože?“

„Nazvat kreativní umělou inteligenci ‚cestou‘ má v sobě úžasnou ironii.“

Místo odpovědi se ozvalo zaskřípání, když Aneta odstrčila židli a vstala od stolu. Usmála se na oba a zaklapla svou krabičku s alimentkami. „Jdu hrát na počítači.“

A byla pryč.

Tyler ji doprovodil starostlivým pohledem a pak ho změnil ve výtku Jaredovým směrem. „Ty se nějak zajímáš o umění?“ zeptal se hlasem policisty.

„Čtu,“ řekl Jared a přes unavená víčka se mu podíval do očí. „Moc rád čtu.“

„Tak čteš,“ pousmál se Tyler. „Máš něco oblíbeného?“

Jared si ho změřil pohledem. „*Když vlci tančí s liškami*.“

„Neznám. Od čeho to je?“

„Od *koho*,“ opravil ho Jared. „Jerome Anderson. Žádná kalkulačka.“

Tyler se zarazil, opřel se do židle a zkrřížil ruce. „Uvědomuješ si doufám, že kreativní umělá inteligence je to, jak se to dneska dělá.“

„Aha. Žijeme v době krádeží duševního vlastnictví a máme to přejít se slovy, že to tak dělají všichni.“

„Krádeží? O čem to...“

Jared se baval Tylerovým uraženým tónem. Přemohl unavené tělo a rozhodl se pokračovat. „Kreativní umělá inteligence závisí na již hotových dílech. Když si vezmeš třeba obrazy. Máš kvanta fotek a kreseb na jedno téma, od *lidí*. Vizualní variace se společnými

hesly. Umělá inteligence z téhle databáze pak průměruje svůj výstup. Vypadá to skutečně, protože to kdysi skutečné *bylo* a...“

„To ale není krádež,“ přerušil ho Tyler. „Na ty obrazy má Aspire práva.“

„To fakt není můj největší problém.“

Tyler nahrbil ret. „Tak co je?“

„Chybí tomu cit,“ pokrčil Jared rameny. „Takhle by se nemělo dělat umění.“

„Ty studuješ historii, že?“ namítl Tyler rétoricky. „Když začali stavět domy z kamene, vydržely víc, neztrácely teplo a tak dále. Proč by se tesaři vzpouzeli proti revoluci?“

Jared se málem plácl do čela, ale zastavil se v pohybu. Zatnul ruce v pěst. „Tohle je jiný. Je to, jako bys nechal ten kámen stavět se sám, aniž by sám věděl jak. Je to zdokonalená náhoda. To je rozdíl mezi umělcem a kreativní umělou inteligencí. Umělec ví, jak svoje dílo udělal. Teda... ne nutně, často jednájí podvědomě, podle nějakého uměleckého citu, ale aspoň ti to dokáže *popsat*. Umělá inteligence ti prostě vyplivne něco, co se podobá práci umělce.“

„Nepodobá,“ upřesnil Tyler. „Vypadá to úplně přesně stejně. Nerozpoznatelně. Nebo lépe. Kreativní umělá inteligence nepřetahuje. Dílo je dokonalejší.“

„Neexistuje dokonalé dílo,“ namítl Jared.

„Právě proto nemá cenu se snažit ho vytvořit.“

„O tom je umění. O té snaze.“

„Ne, je o těch dílech. Umění bez výsledku je jen promarněný čas.“

Jared si svého spolubydlicího prohlédl v novém světle. Už ho neviděl jako hloupého, extrovertního policistu, viděl ho jako zmateného ignoranta. *To sis pomohl.*

„Tak pro tebe nemá význam umělec sám, ale jen to, co vyprodukuje,“ odušil Jared.

Tyler mu ukázal dlaně. „Tohle jsou ruce umělce. Čisté. Vše ostatní je v jeho díle.“

Jared si prohlédl vlastní dlaně. Ušklíbl se a představil si všechny malíře předešlých dob. Od fresek v jeskyních po malby v katedrálách. Pobavil se myšlenkou, jak Michelangelo sedí u počítače a snaží se svoje představy přeložit do jazyka binárního kódu. *Čistě jsou ruce umělce. To určitě.*

„Co ty vůbec máš proti poctivému umění?“

„Poctivému?“ Tyler zvednul obočí. „Víš, kolikrát za den někdo volá na stanici, že nějaký *umělec* někde maluje po něčím majetku? Nebo někde nepovoleně ruší veřejný pořádek s mikrofonom. Nebo už jen Hayden. Kdykoliv jdu domů, mám chuť mu vyrazit dveře. Já vím, že má povolení, ale... No, to je jedno. Já mám taky rád umění, Jarede, ale má svoje místo.“

„Do těch vašich galerií nenacepš všechno.“

„A od čeho jsou simulační programy? Virtuální realita? Koho to zajímá, ať se připojí na nějaký server nebo něco a reálnej svět ať nechá na pokoji.“

Jared jen zakroutil hlavou. „Aspoň, že máte tu soudnost neříkat si *umělci*.“

Tyler si ho chvíli prohlížel ve světle potenciálního zločince. Pak se zřejmě smířil s tím, že nemá usvědčující důkazy. Výmluvně se usmál, jako by se nic nestalo, a nadzvedl ruce dlaněmi nahoru. Svým charakteristickým gestem připomínal psa připraveného na podrbání. Sáhl do kapsy a vytáhl mobil. Něco tam chvíli hledal. „Říkáme si tvůrci, no. Protože pistoli už se taky neříká kvér... koukej. Tohle je můj poslední obraz.“

Jared zabránil víčkům zavřít se a prohlédl si fotku.

„Tahle žena uprostřed může být kdokoliv, koho znáš,“ řekl Tyler. „Já tam vidím mámu. Před ní je ta hora, ale za patami jí vidíš stín, co se rozplétá do barevného kosmu. Představuje to, že ji do jejích fyzických cílů v životě tlačí její mentální síla. Líbí?“

Všechna ta spousta barev Jaredovi připadala jako odstín jedné jediné. Křiklavě vybledlé, syntetické a umělé barvy společné všem obrazům vytvořeným kreativní umělou inteligencí.

„Víš, kde by se to nejlíp vyjímalo?“ řekl Jared.

Tyler obrátil fotku zpět na sebe a usmál se. „Kde?“

„Ve složce koš.“

Tyler zřejmě nevěděl, jak reagovat, protože vzhledl od telefonu a pohledem se zeptal Jareda, aby to buď vysvětlil, nebo zopakoval.

Jared pokrčil rameny. „Až to nakreslíš sám, tak ti to pochválím. Není v tom práce.“

Tyler pootevřel pusu. Ze spořádaného řečníka s dobrými argumenty a úrovní se stalo ublížené kotě. „Dělám na *Pathway* přes šest let.“

Tak, stačilo, pomyslel si Jared, došli ti spolubydlíci, které si můžeš znepřátelit. Ač si to zasloužíš sebevíc. Čas vrátit se k učení.

„Produktivních šest let,“ poznamenal Jared a odsunul židli. „Jsem unavenější, asi bych...“

„Jo, jasně,“ Tyler překotil židli a jako by ztratil svou pružnost. „Já asi taky. Velký den, zítra.“

„No jo, Galerie, že?“

„Jojo. A práce, znáš to.“

„Mhm.“

A rázem bylo jeho společností jen bublající akvárium, zavřené dveře a oranžové světlo zapadajícího slunce.

Jared schoval obličej do dlaní a postihla ho nevysvětlitelná potřeba vložit hlavu rychlým pohybem do zdi. Místo toho se podíval z okna. Rád by se podíval dolů na ulici, ze čtrnáctého patra to bylo dobrých pár vteřin dobrodružství. Ale jako na potvoru měl pokoj přímo pod Haydenem a zrovna před jeho oknem byla pověšena plošina, pomocí které, dle Tylerova názoru, vandal tvořil na vnější zdi budovy starostovou podobiznu. Bránila mu i v pouhém vyklonění a nutila ho vymyslet jiný způsob, jak se vypořádat s konfrontací se svými novými spolubydlíci.

Tak třeba jindy.

V takových chvílích ho zahřálo vědomí, že má vedle sebe svoje akvárium. Ryby měly dva mimické svaly a nula hlasivek. Nemohly

mít opačné názory, nepřemýšlely jinak než on. Nepřemýšlely vůbec. Občas si přál být ryba. Být jednou z hejna a nepřemýšlet. Plavat, plavat a své problémy nechat přefiltrovat přes savou houbu.

Vy se tam máte dobře, že? Jared si klekl a pozoroval Ternuse korzovat z rohu do rohu. *Máte malý akvário. Ale taky je vás jen šest. Mých šest ztracenců.*

Ternus byl jako jejich strážce, nikdy nepřestával plavat, nikdy se neschoval. U jídla byl vždycky první, bublinám z filtru nikdy úplně nevěřil. To sumeček Cletus se přísál úplně všude, čistil akvárium den za dnem, drn za drnem a nikdy si nestěžoval. Marwes se pořád tvářil nasupeně. Jared se pokaždé sám sebe ptal, jestli může být ryba našťvaná, ale Marwes tak rozhodně vypadal. Yumflia byla většinu času schovaná. Když se ale něco dělo, začala vířit vodu, zahánět nebezpečí, a když viděla, že situace je ztracená a voda bude vyměněná i přes její vůli, opět se schovala a hrála sama za sebe. Peyti byla hloupoučká rybka. Kdyby ji Jared vytáhl na souš, dřív by umřela, než by si všimla, že umírá.

No a Gina... Gina byla nejlepši.

Vždy mu dokázala vykouzlit úsměv na tváři. Když útočila na Ternuse nebo když pošťuchovala Peyti. Všichni ji měli rádi. Byla to prostě Gina.

Zatímco se kochal vodou, slunce zřejmě zapadlo. Byla tma. Realita se skryla a siluety budov, stromů a laviček mohly znamenat cokoli. Lidé mohli být, čím chtěli.

Lidé mohli být, čím *on* chtěl, aby byli.

Srdce se mu při té myšlence rozbušilo.

Jared skočil do otáčivého křesla a otevřel počítač. Jestliže jsou konverzace lékem na únavu, tak tohle byla jeho droga. Zorné pole se mu zúžilo, vzplanul v něm oheň imaginace. Posel spánku uhnul s galantním úklonkem. Udělal místo pro důležitější věci.

Na obrazovce se mu načetly bílé stránky. Z části byly popsáné, s kurzorem blikajícím na začínajícím odstavci. Mizel a znovu se objevoval a Jared začal klimbat, nořit se do prázdných stránek,

které v jeho hlavě už dávno prázdné nebyly. Viděl je popsané, viděl v nich všechno. Stačilo jen začít.

Jared si přečetl poslední odstavec. Stáhl prsty nad klávesnici.

„To nemůžeme, Gino!“ zvolal Ternus naléhavě.

„Nemůžeme,“ sklopila Gina hlavu. Pak ji ale zase zvedla a všechny probodla pohledem. „Musíme.“

Ternus rozhodil rukama. Peyti se rozhlížela z jednoho na druhého a zpět a nevěděla, ke komu se připojit. Byla absolutně zmatená. Marwes ji vzal kolem křídel a zakroutil hlavou Gininým směrem.

„Je to příliš nebezpečné,“ řekl Marwes ostře. „Hrad stínů je obklopen skřety.“

„Stovkami skřetů,“ dodal Ternus.

Gina se zahleděla do sebe. Věděla, že je dost silná. Věděla i, že její přátelé jsou stejně silní, drženi zpátky jen pochybami. Musela je povzbudit.

„To znamená,“ řekla Gina pevným hlasem, „že nejen, že zachráníme Yumfliu, ale taky pokosíme stovky skřetů.“

Peyti zakňučela a zaskřípala drápy. „Gino,“ položil jí na rameno Ternus ruku, „šel bych s tebou až na konec světa. Ale tohle je sebevražda. Nemůžeme vyhrát. Herotex je příliš mocný. Ovládá všechnu magii a patří mu polovina Kreptie.“

„Ale my máme něco, co on nemá.“

„A to je co?“

Gina se rozhlédla a tasila meč. „Máme jeden druhého.“

Nastalo hrobové ticho.

Pak ale všichni zajásali. Věděli, že má Gina pravdu. Gina se usmála a přidala se k pokřiku. Byla to doba štěstí, doba naděje. V tom momentu byly všechny jejich zážitky, všechny vzpomínky a smích, který sdíleli.

Po chvíli se odmlčeli. Ternus se usmíval, ale kroutil hlavou.

„Vážně to děláme?“ zeptal se nevěřicně.

Cletus se rozkašlal. Všichni se na něj starostlivě obrátili, ale starý čaroděj s šedivým vousem se jen smál. Smál se jako malé dítě.

*„Na tohle už jsem starý,“ řekl Cletus a znovu se rozkašlal.
Všichni se smáli.
To proto, že nevěděli, co je čeká.*

Bublající filtr akvária měl pramalou šanci přehlušit bubnování kláves.

„Je to dobrý?“ zeptal se Takács.

„Mhm.“

„Tak super.“

Oba se odmlčeli a přejížděli prsty po svých skleničkách. Seděli v hlasité hudbě a zabarveném světle, odrážejícím se od lahví alkoholu za barem. Anet sklopila zrak a soustředila se na jedoucí pás, který jim přivezl koktejly. Barová židle byla dnes nadmíru nepříjemná a Anet znovu zatoužila po měkké posteli. Bylo jedno kde a jaké. A s kým.

Takács seděl s rovnými zády, tělem otočený k ní. Shlížel na ni seshora očima, jejichž barvu nemělo cenu si pamatovat. Byl pohledný, měl svaly a ostrou čelist. Shoda sedm celých osmdesát jedna.

„Tvoje jméno...“ přinutila se Anet mluvit. „Evropské?“

„Maďarské,“ kývnul Takács a napil se nachového drinku.

„Aha.“

Nejradši by mu hodila skleničku do klína a shodila ho z barové židle. Neměla ráda tuhle část svých schůzek. Trapné přehazování bezpředmětných hovorů, kdy oba čekali, až budou moci zahodit šarády a dostat to, pro co sem přišli.

Občas si přála, aby Unimix neměl tak frustrující pravidla. Půl hodiny se zdála jako věčnost. S většinou mužů si nedokázala vyměnit více než dotyky, a přesto je program nutil třicet minut vysedávat u baru a nutil do konverzace v naději, že společný rozhovor je přiměje myslet více než jen několik hodin dopředu.

Anet těkala pohledem po jezdícím pásu a vyhlížela modrou skleničku. „Přijel jsi sem nedávno? Máš silný přízvuk.“

Takács do sebe hodil pití a dotykem displeje si přivolal další. „Bude to deset let. Přijel jsem ve čtrnácti, v Maďarsku Unimix moc nefrčí.“

Sklenička přijela po pásu a Takács se chopil chrastícího alkoholu.

Tak dělej. Anet počítala každou vteřinu. *Kam až by doteklo pití, kdybych mu ho vylila na košili?* S uplynulým časem narůstala netrpělivost a frustrace.

Takács sklopil hlavu a povzdechl si. Pak zvedl zrak a unaveným pohledem si změřil Anetu od výstřihu po make-up. „Ty jsi odkud?“

Aneta Novotná se pokusila usmát. „Česká republika.“

„To je kde?“

„Kousek od vás.“

„Aha. A od kolika jsi v Americe?“

„Od narození.“

„Tak proto mluvíš perfektně. Umíš vůbec česky?“

Anet konečně ucítila pevnou půdu pod nohama. Přiblížila skleničku k ústům a podívala se Takácsovi do očí. Pak odvrátila zrak a napila se našpuhlením nabalzamovaného rtu.

„*Proč myslíš, že bych neuměla?*“ zeptala se česky. Za schopnost mluvit cizím jazykem byla vděčná, dávalo jí to ten ždíbec jedinečnosti, za který se nemusela stydět.

Takács vykulil oči. Zamyslel se a nadechl se k odpovědi.

„*Látod, nem is vagy olyan unalmas.* Takže na tebe rodiče mluvili rodným jazykem?“

A půda byla pryč.

Anet sklopila zrak a cucala studený okraj svého drinku.

„Ne,“ zamumlala. „Rodiče... nemám od sedmého měsíce.“

„Aha.“ Takács skryl úsměv za skleničku.

Byla přiřazena do výchovného systému hned, co přišla o rodiče. Ztratila oporu, protestovala proti každému, kdo se k ní

snažil dostat blíž. Adopce nepřicházela v úvahu. Na světě se rodily předem opuštěné děti v jednom kuse, děti, kterým není sedm měsíců. Populace planety klesala rychlostí, již experti považovali za nebezpečnou.

Anetini rodiče stihli předem nastavit její výchovný program. Zachování světové kultury. Čeština, česká lidová moudra a způsob výchovy vyanalizovaný z tisíce českých rodin. Anet byla cizinka ve vlastní zemi. A byla by cizinka i v té, která *měla* být její. Nic ji k nikomu nevázalo.

K nikomu kromě Páji.

V sedmi měsících to bylo mléko. Dostávala vždy, co potřebovala. Dostávala to vždy, když potřebovala. Když z mléka vyrostla, přišly alimentky. Sladké, slané, vždy drolící se na ústech s pocitem, že je vše, jak má být. Pokud měla v ústech mléko nebo alimentku, svět se točil, jak měl. Jistota, neměnicí se jistota.

„Pájo?“ zeptala se, když jí bylo okolo třinácti let.

„Ano?“

A tak se k mléku a alimentkám přidal Unimix.

„Kde je ta modrá sklenka?“ zatukal Takács ukazovákem na bar. Opět se jí zadíval do výstřihu. Anet pokrčila rameny. Dopila drink a měla v rukou prázdnou sklenku. *Hod' ji.*

Pája to nazývala nahromaděnou frustrací. Potlačenou agresí. Anet to nazvala začarovaným kruhem. Bylo to jen neškodné odreagování.

Nehas, co tě nepálí.

Na bar přijela modrá sklenička.

Střetla se s pohledem, který začal jiskřit. Takács se zjevně vzrušovalo modré sklo více než jeho spolence.

„Půjďme?“ zeptal se a začal třepat kotníkem.

Anet kývla. Oba stiskli displej na baru, ten zezelenal a oni se zvedli z barových židlí. Anet chytila nastavenou ruku a propletla se do ní prsty. Ohlédla se za modrou skleničkou, vjíždějící zpět do zdi. Nechali za sebou několik dalších párů, jejichž oči mířily na barový pás místo na toho druhého. Otočila se a Takácsův

triceps se napínal, jak ji táhl vzhůru po schodech. Druhou rukou si kontroloval hodinky, na kterých svítilo číslo jejich přiřazeného pokoje.

Byla to dlouhá půlhodina. *Nehas, co tě nepálí.*

Jedno patro. Ani jedno slovo.

Druhé patro. Anet zakopla a Takács se neotočil.

Třetí patro. Ruka na jejím boku.

Pokoj tři sta dvanáct. *Shoda sedm celých osmdesát jedna.*

Zelené světlo nad dveřmi do pokoje. Jazyk v ústech.

Vrazili do pokoje a než stihla Anet otevřít oči, už seděla na posteli.

Už ho nechtěla praštit. Nechtěla si na něm nic vybít. Bohatě stačilo, když si to on vybije na ní. Takács si svlékl košili.

Cítila pevnou pňdu pod nohama. Od této chvíle ji už nic nepřekvapí. Byla zatlačena do matrace a s jediným výdechem z ní vyprchala jakákoliv pochybnost. Za vlasy na týle ji trhla ruka a ona zaklonila hlavu. Bílou kůži nad sebou a oči, na jejichž barvě už vůbec nezáleželo. Zavřela víčka a poddala se dotekům.

Na svých rtech měla jiné. Pod nosem ji škrábalo dvoudenní strniště. Štiplavá chuť alkoholu na jazyku.

Mléko, alimentky, Unimix.

Co tě nepálí... pomyslela si Anet, když jí cizí ruka stiskla prsa.
Co tě nepálí...

Stísněnost? Bezcílnost? Podmanivost?

Tyler se na ten obraz díval už několik minut. Snažil se ho vyluštit. Přijít na to, co to v něm vyvolává. Nikoliv, co se snažil autor vyobrazit, nýbrž co se snažil předat.

Temná ulička a vysoké černé budovy obklopující strany obrazu. Připadal si jako ryba v kaňonu, jako kámen na dně příkopu. Rozsvícená světla neměla systém, nebo alespoň žádný neviděl. Perspektiva byla vyzdvižena perfektně, aby se budovy

táhnoucí se do nekonečna zdály nepřírozeně velké. Jako by ho utlačovaly. A jedna pouliční lampa, jedno bílé světlo, ho opravdu z nutkání stáhnout ramena neosvobozovalo.

„Přitom je takový jednoduchý.“

Tyler se ohlédl a vedle něj se zjevila žena. Byla mu povědomá, ale dráždilo ho, že ji nedokázal zařadit. Sahala mu sotva po ramena, osvalené ruce měla složené na prsou a mračila se na stejný obraz jako on. Žena měla ostrou nosní přepážku, takovou, jakou dnes nikdo nenosí. Míval potíže pamatovat si lidi, ale u ní si byl jistý, že ji v Galerii nikdy nepotkal. *Kde jsem ji jen viděl?*

„Není na něm tolik věcí.“ Tyler se obrátil zpět k obrazu. „To ale neznamená, že by byl jednoduchý.“

„Ach, opravdu?“ Žena zvedla obočí, ale nikoliv zrak. Měla těžký přízvuk, angličtina nemohla být její rodný jazyk.

„Musíte umět vyčíst z mála.“

„Co čtete vy?“

Tyler se zamyslel. „Úzkost? Těžko říct. Dá se na to podívat z více stran. Různé interpretace umožňují implementaci sebe sama. Vágnost stimuluje zájem.“

„Nebo nudí.“

„Pochybuji o tom, že by to tu viselo, kdyby tvůrce nerozuměl vlastnímu výtvoru. Přece vás to nenudí?“

„Já sem nechodím kvůli obrazům.“

Tyler se decentně zasmál. „Tak se zkuste zamyslet. Jaké pocity to ve vás vyvolává?“

Chvilí oba mlčeli a prohlíželi si obraz. Jako by měl jen dvě barvy. Tmu a světlo. I přesto pro Tylera zářil všemi možnými emocemi. Byl zobrazen z pohledu toho, kdo si ho prohlížel. Jako by ho zval dovnitř.

Někdy tu perspektivu musím zkusit, rozhodl se. Mohlo by to zamíchat s mými percentily.

„Jako by mi ta ulice patřila,“ řekla žena a naklonila hlavu.

Tyler zvedl obočí a koutkem oka na ni shlédl. Stále měla oči zabodnuté do obrazu. „Patřila?“

„Ulice jsou prázdné,“ pokrčila rameny. „Málo světla a všechno patří mně.“

„Zajímavý pohled,“ pokýval hlavou Tyler.

Žena k němu vzhledla. „Máte umělecké cítění. Také děláte obrazy?“

Tyler se jí podíval do zelených duhovek. Další věc, co se dneska jen tak nevidí. Usmál se, jak nejslušněji ho to rodiče učili. „Snažím se.“

„A našla bych tu nějaký?“

„Nenašla. Jsou tu nejlepší obrazy Baltimoru.“

„Hm,“ odmlčela se a vyměnila si zkřížené ruce na prsou. „Jak se rozhoduje, které jsou nejlepší?“

Tyler si ji změřil pohledem. Byla to cizinka, ale měl za to, že hodnocení umění bylo celosvětově stejné. Na druhou stranu, baltimorská pobočka Aspire patřila mezi americkou špičku, takže pokud byla turistka neznalá v umění, dávalo smysl, aby si našla cestu zrovna sem. A koneckonců, Tyler rád mluvil o věcech, kterým rozuměl.

„Hodnotícími algoritmy, samozřejmě,“ řekl a dal si ruce za záda, až cítil, jak se mu košile napíná přes ramena. „Vyhlásí se určité téma týdne a tvůrci svá díla nahrají na stránky Aspire. Na základě předchozích výstav vybere algoritmická umělá inteligence ty, které přinesou Baltimoru nejvíce prestiže. Každý tvůrce může zaslat jen jediný obraz, i tak jich má algoritmus na zpracování několik tisíc.“

Žena pokývala hlavou a nahrabila ret. Byly na něm téměř neznatelné jizvičky. „A co z toho mají tvůrci? Prachy?“

„Trochu,“ pokrčil Tyler rameny. „Ale jde hlavně o tu prestiž. Baltimore vychoval několik úžasných tvůrců. Ti nejlepší teď bydlí v Rotterdamu, jako Patrik Chin nebo Rebecca Zamorano.“

„Mhm. A jak se takový obraz vytváří?“

„Záleží na člověku. Někdo využívá programy, co už existují, jako Colortu nebo PaenArt. Znáte?“

Žena nadzvedla koutek a zakroutila hlavou.

„Nevadí. No, někdo si vytváří vlastní program a může v tom obraz vytvořit celý nebo jen části.“

„Takoví lidé jsou spíše programátoři než umělci, ne?“

Tyler se uchechtl. „Ale ne. Nikdo nepíše kódy, od toho máme umělou inteligenci. Já si třeba vytvářím vlastní program a jen dávám umělé inteligenci pobídky a ona mění program za mě.“

„A to z vás dělá umělce?“

Tyler si v duchu odfrkl. *Včera Jared, dneska tahle.*

„Jdeme s dobou.“

Žena si promasírovala svaly na paži. Rozhlédla se po široké chodbě Galerie, kde několik dalších nadšenců obdivovalo na dva tucty obrazů. Žena zakroutila hlavou. „Umění by nemělo být kompetitivní.“

„Copak to někdy bylo jinak? Lidé byli vždy soutěživí.“

„To možná jo,“ řekla a přešlápla. „Ale umění by se tomu podávat nemělo. V soutěžení jde vždy o to, být lepší než ostatní. V umění by nemělo být poražených a vítězů, všichni jsme pokolení před nedosažitelností ideálního díla.“

Tyler se zarazil. Prohlédl si spolence odshora dolů. Snad to nevypadalo neslušně, ale držel se zpátky a přátelsky se usmíval. Žena neustoupila, takže si to zřejmě nevzala.

Zvedla obočí a prohlédla si jej odshora dolů taky. Mlaskla.

Tyler lehce otočil hlavou a podíval se jí do očí. „Na to, že nevíte, jak funguje kreativní umělá inteligence, na ni máte docela silný názor.“

„Já mám silný názor na vše.“

„To se mi od vás zdá lehce pokrytecké. Věnujete se alespoň nějaké umělecké činnosti?“

„Tančím. Pro radost. Ne pro soutěže.“

„Kdo říká, že to nemůže být obojí?“

Žena se usmála. „Není radost jako radost.“

Tyler se nemohl ubránit nakažlivosti jejího úsměvu. Měla perfektní zuby. Nepoužívala make-up, vlasy měla prakticky sčesané

do krátkého culíku a její tváři dominoval vysoký nos. Při bližším pohledu si všiml známek poškození kůže, zřejmě pozůstatek nějakých ran. Nesplňovala definici krásy, ale něco na ní bylo.

Sebevědomí, uvědomil si. *Sebevědomí být sama sebou.*

„Příští týden bude nová výstava,“ řekl. „Budu dělat vše pro to, aby přijali můj obraz. Počkejte a uvidíte, jakou radost mi to přinese.“

Našpulila ret. „To mě mrzí, ale jsem tu jen do středy.“

„Hm.“ Tyler se hluboce nadechl a těsná světle modrá košile se naplnula. „I tak bych vám rád ukázal svou práci. Co děláte dnes večer? Spolubydlící mě přiměla jít s ní na nějaký zápas. Klecový boj nebo něco podobného.“

Žena se už podruhé usmála zvednutím jednoho koutku a odhalením bílých zubů. „Dnes večer už něco mám.“

„A zítra?“

Rozpustila postoj se zkříženýma rukama, sklonila zrak a z kapsy vytáhla telefon. Její úsměv byl jedinečný, nádherný. „Moc ráda.“

Tyler vytáhl svůj mobil a přiblížil ho k jejímu. Obě obrazovky se rozsvítily a přidaly do kontaktů jeden druhého.

Zvedl zrak. „Jak si vás mám uložit?“

„Blízci mi říkají Gigi.“

„A jak vám mám říkat já?“ zariskoval humorem Tyler.

Žena zvedla obočí. „Říkej mi Gigi... ehm...“

„Tyler Chen.“ Přijal nabízenou pravici. Všiml si na hodinách času.

Sakra! Vyskočil.

„Statika?“ zasmála se Gigi.

„Robota. Začal jsem pracovat před... třemi minutami.“ Tyler se otočil a spěchal ven z Galerie. Ještě se ohlédl. Gigi se opět zahleděla do temné uličky na obraze. Měla těsné džíny, co se rozšiřovaly nad kotníky. Top bez rukávů odhaloval nahá ramena a zezadu

působila napjatá, že každou chvíli vyskočí proti obrazu a ulici holýma rukama rozebere na cihly.

Ta musí posilovat jak ďas, usmál se pro sebe Tyler.

Nesnášel automatické dveře. Nešlo s nimi praštit.

Jared vyšel před baltimorskou akademickou knihovnu. Neohlédl se, rovnou si to namířil na nejbližší autobusovou zastávku. Štípala ho košile na krku a v podpaží. Ostré slunce nepomáhalo. Krok za krokem myslel jen na to, aby správně dýchal. Snažil se vyhnout myšlenkám na to, co teď.

Do plánů mu hodil vidle vyzvánějící telefon. Jared sebou trhl a zaklel. Když se podíval, kdo mu volá, náladu mu to zhoršilo ještě víc. *Vy si nedáte pokoj.*

Přijal hovor a přitiskl mobil k uchu. „No?“

„Jaký *no*? Povídej.“

Jared se rozhlédl po ulici, jestli něco nejede. K jeho smutku byla silnice prázdná. „Co bych měl říkat.“

Hovor se na chvíli utišil. „Tys to zase nedal, že.“

„Ne, nedal. Jsem blbej.“

„Jsi synem své matky.“

Jako by jen to stačilo. Jared stál na zastávce a obrazovka značila pět minut do příjezdu autobusu do centra. Mámě Delilah do telefonu neodpověděl.

„Cos tam zkazil, Jari?“

„Nevím,“ povzdechl si. „Měl jsem okno.“

Z telefonu se ozvalo téměř neslyšitelné odfrknutí. Jared přivřel oči. *No jasně. Jasně, že poslouchá.* Delilah sykla, aby umlčela svou společnici. „Tys zase nespál, co?“

Jared se rozhlédl po monotónních ulicích Baltimoru. „Moc ne.“

„Jari, nechtěl bys...“ Hlas utichl a Jared byl svědkem, jak se dvě stě kilometrů od něj přetahují dvě matky o právo mluvit přes mobilní síť se svým synem. Vítěz byl vždy stejný.

„Tak s tím něco konečně dělej,“ rozkázala matka Molly. „Až budeš spát normálně, třeba se na to aspoň přestaneš vymlouvat a dojde ti, že jsi jen líný.“

„Molly...“ zašeptala Delilah v dálce.

„Co? Mám pravdu. Jared?“

Jared bojoval s nutkáním to položit. „Co je?“

„Nic na to jako neřekneš?“

„A co bych měl jako říct? „Ano, mami, půjdu hajat brzo?““

Molly si odfrkla. „Nebo třeba: „Zlepším to, proto jsem se přece odstěhoval do podělanýho Baltimoru.““

„Možná,“ zvedl Jared hlas, „kdybych se stěhovat nemusel, tak by mi mozek i dovolil spát!“

„Neřvi na mě!“ Molly přeskočil hlas. „Já nejsem ta, kterou pořád vyhazují od zkoušek!“

„Já nejsem ten, co chce, abych je dělal!“

„To si teda...“ Než stihla Molly doříct větu, matky opět začaly diskutovat mezi sebou. Jared zatnul prsty okolo mobilu. Dalo mu to aspoň čas dýchat. A přemýšlet, co se na zastávce dá nejsnáze nakopnout.

Sakra... budu muset do psychárny.

„Jari...“ Mobil měla opět Delilah. Jared si dokázal představit, jak si Molly mne obličej v křesle. „Molly jde jen o tvoje dobro. Jde o to, že...“

„Mami,“ přerušil ji Jared, „já... musím končit. Jede mi bus.“

„Dobře. Jen se zamysli, jestli opravdu s tím spánkem nechceš...“

„Čau.“ Jared položil hovor. Konečně se rozhodl, co nakopne. Sloupek dopravní značky si to ale nezasloužil. Zatnul zuby a nechal ho být. Zhluboka se nadechl.

Zhluboka vydechl.

Nádech. Výdech.

Musí navštívit psychárnu. Hned teď.

Autobus měl přijet až za čtyři minuty. Pojede domů později. Na druhé straně silnice ho vábilo studené světlo. Jared zabořil ruce do kapes a rozhlédl se. Žádný cyklista, žádné nebezpečí, pouze vlnící se rozpálený vzduch. Vzkročil na silnici a zcela jistě proti dopravním předpisům ji přešel mimo přechod. Před ním už zářilo fialové logo Mezinárodního programu pro obecné psychické zdraví – MPOPZu, celosvětového monopolu na psychickou pohodu. Šestiúhelník připomínající drahokam, jehož vnitřní hrany pospojováním vytvářely písmeno „H“. Byl to symbol, který má každý vypálený do mysli, a Jared znal několik lidí, jejichž první vzpomínka je právě na fialový hexagon. Teď visel nad Jaredem v celé své neonové majestátnosti.

Rozevřely se před ním automatické dveře a vůně čerstvě luxovaného koberce a uklidňující zeleně ho přivítala do dlouhé chodby. Daleko na jejím konci byl mezi dvěma monsterami velkolepý gobelín, pomocí geometrických obrazců probouzející uklidňující důvěru v život. Vzdáleně připomínal polární záři. Po žlutých stěnách se táhly zavřené dveře, které nad sebou měly na malém displeji žlutý obdélníček. Jared se zastavil uprostřed a čekal.

Alespoň tu je chládek.

Jeden z displejů se rozsvítil zeleně a vzápětí se otevřely dveře. Vytáhlý blondák se usmíval, jako by mu pod dávkou opia přečetli motivační knihu. Kývl na Jareda, když ho míjel. Jared se otočil k volné místnosti a vkročil. Jakmile za sebou zavřel dveře, mohl si vybrat, kam se posadit. Jako vždy si vybral jedno z křesel, natáhl si nohy na stolek a pobavil se pohledem na karimatku a rotoped.

Namířil hodinkami na stěnu před sebou. Ta se chvíli načítala, ale pak naskočila. Čtyři stěny komůrky se proměnily v maketu akvária. Barevné rybky tančily mezi listy vodních rostlin a v pozadí se mírumilovně mihotal žralok. U země cupitalo několik krabů kolem mnohotvarých plžů. Jared se uvolnil a myslel na svoje

rybky. Zvukové efekty bublajících filtrů a velrybího zpěvu mu naplnily uši.

Zátiší vyrušilo rozevření jedné ze stěn. Vyšla humanoidní postava terapeuta, přetáhla si křeslo, aby nebylo přímo naproti Jaredovi, a posadila se. Imerze akvária byla opět nenarušená. Terapeut se na obličejovém displeji shovívavě usmál a nasimuloval nadechnutí.

„Ahoj, Jaredě,“ řekl klidným hlasem. „Jak se mají rybičky?“

„Plavou.“

„A jak se máš ty?“

„Proplovám.“ Jared se uchechtl. Byla to tradice. Vždy začínal svoji schůzku touto výměnou, jako by to byl interní vtípek. Tělem mu projelo teplo, že je vše v pořádku. Psychárna tu pro něj byla od doby, co si pamatoval. Kdysi si vybral jméno pro svého terapeuta. Doteď se za něj styděl, ale nepřipadalo mu správné to měnit.

Terapeut Terry se zahleděl do vody na stěnách. „Je něco, o čem bys chtěl dnes mluvit?“

„No...“ Jared se zamyslel, jak podat následující věty. „Nedal jsem další zkoušku. Volal jsem s rodičema... a nějak... jsem tady.“

Terry ho nechal lovit slova a promluvil, až když mu bylo jasné, že z Jareda nic dalšího nevypadne. „Co ti říkali?“

„Ehm... Delilah se snažila najít řešení a Molly... křičela.“ Bylo mu hloupé to zestručnit. Ale když se snažil vzpomenout si, co mu vlastně Molly říkala, došlo mu, že si opravdu pamatuje jen to. „Jo... křičela, no.“

„A jak se cítíš?“

Jared si promnul oči. „Já nevím, tak jako vždycky? Byl jsem docela v pohodě po tom, co mě vyhodili, ale... Molly mě zase rozsekala. Ale takhle je to vždycky. Jakože: promiň mami, asi nejsem tak chytrý nebo, co já vím, motivovanejší. Nejhorší na tom je, že na výsledku té zkoušky vlastně vůbec nezáleží. Neúspěch je zklamání, ale úspěch samozřejmost. Všechny tři nás máme vždycky hnaly za vlastníma ambicema, jako by... jako bychom byli prodloužení jejich vlastní existence.“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Umění nul.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.